

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дел. № 1/К.С. 1/2008г.
Дата 07.02.2008

Изх. № 12/08 - 07.02.08

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪОБРАЖЕНИЯ
По конституционно дело № 1/2008г.

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В определения срок Ви представям следните допълнителни съображения по конституционно дело №1/2008г.:

Законът за отбраната и въоръжените сили (ЗОВС) е приет от НС през 1995г. (ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г.) и е в сила от 27.02.1996 г. Редакцията на чл.191 е запазена от приемането му до настоящия момент.

Действащият НПК (отм. ДВ, бр.86/2005г.) по време на приемането на ЗОВС в редакцията му ДВ, бр.84/1994г. използва термина „предварително задържане”, както следва:

- в чл.202 – 203 НПК от Част Втора „Досъдебно производство”, Глава Дванадесета „Предварително производство и действия на прокурора”, Раздел II „Образуване и провеждане на предварително производство”;

- в чл.378, ал.4 от Глава Двддесета „Особени производства”, Раздел I „Особени правила за разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни”;

- в чл.444, ал.5 от Глава Двддесет и втора „Особени производства”, Раздел III „Трансфер на осъдени лица”.

По-късно с последващи изменения и допълнения на НПК се разширява употребата му:

- в чл.152а от Глава Десета „Мерки на процесуална принуда” с изм. ДВ, бр.64/97г. до изменението с ДВ, бр.70/99г.;

- в чл.408б, ал.4 от Глава Двддесета „Особени производства”, Раздел I „Особени правила за разглеждане на дела за престъпления от общ характер, по които не се провежда предварително производство” с изменението ДВ, бр.89/2004г. до отмяната на НПК (ДВ, бр.86/2005г.);

Очевидно е, че изразът „предварителното задържане” е използван от законодателя с различно съдържание:

1. в тесен смисъл - предварително задържане на заподозрян от разследващ орган (чл.202-203, чл.378, ал.4, чл.152а, чл.408б, ал.4 НПК (отм.); и

2. като общ термин (в широк смисъл – по чл.444, ал.5 НПК (отм.) за всички форми на задържане под стража в предварителното производство, включително от съда, респ. от прокурора до изменението на НПК през 1999г. (ДВ бр.70/99г.) и от разследващ орган.

Във втория смисъл е и съдържанието, което се влага при използването на израза и от редица други нормативни актове, както тогава (когато е приет ЗОВС и е действал НПК отм.), така и към настоящия момент:

- в Наказателния кодекс (НК) - чл.7 в Глава Първа „Задача и предели на действие на НК”, раздел II „Предели на действие на НК” и чл.49, ал.4 в Глава Четвърта „Наказание”, раздел II „Видове наказания”;

- в Правилника за прилагане на Закона за изпълнение на наказанията (обн. ДВ, бр.97/1990г., последна редакция бр.71/2006г.) – чл.129, ал.2 в Глава Единадесета „Освобождаване от местата за лишаване от свобода” и чл.167г, ал.2 в Глава Тринадесета Б „Изпълнение на наказанието доживотен затвор”;

- в Правилника за прилагане на Закона за МВР (обн. ДВ, бр.47/2006г., изм. бр.24/2007г.) – чл.58, ал.1, т.5 в Глава Втора „Национална служба Полиция”, Раздел I „Общи полицейски правомощия”.

В същия смисъл се употребява във Виенската конвенция за консулските отношения (чл.41, т.1 и чл.42); в Конвенцията за трансфер на осъдени лица (чл.6, т.2, б.”в”) и др.

Подобно е положението и с възприетата терминология в различни международни договори на РБ (например Договора за екстрадиция и взаимна правна помощ по наказателни дела с Кралство Испания и пр.).

В редица актове на ВКС, свързани с приспадане на предварителното задържане по чл.59 НК (определение №679/2000г. по НД №635/2000г., II н.о., решение №436/2007г. по НД №78/2007г., III н.о., №447/2007г. по НД №1091/2006г., I н.о. и т.н.), решения на ВАС (№8121/13.08.2007г. 5 чл. с-в по АД №4075/2007г., №9183/26.09.2006г. по АД №4922/20006г., V отд. и т.н.), както и в решения на окръжни съдилища, изразът се използва в широкия смисъл.

При съществуването на разпоредбите за предварително задържане на заподозрян от разследващ орган в НПК (отм.) не са били налице съмнения за съдържанието на израза в чл.191 от ЗОВС, което и тогава е било в противоречие с цитираните в искането конституционни разпоредби.

При настоящата уредба въпросът стои по различен начин, като предпоставките, даващи основание да се счита, че разпоредбата е противоконституционна не са отпаднали.

Новият НПК (ДВ, бр.86/2005г., в сила от 29.04.2006г.) не урежда

института на предварителното задържане на заподозрян (подобно на чл.202-203, чл.152а, чл.378, ал.4, чл.408б, ал.4 НПК (отм.), но възпроизвежда термина с неговото широко съдържание в чл.457, ал.5 в Глава Тридесет и шеста „Производства във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела”, раздел I „Трансфер на осъдени лица”, където текстът изцяло възпроизвежда чл.444, ал.5 на НПК (отм.). Не са настъпили изменения в ЗОВС и цитираните по-горе текстове от други нормативни актове (НК, правилниците за прилагане, конвенции).

При това положение, като се съобразява и чл.37, ал.1 от Указа за прилагане на Закона за нормативните актове („Думи или изрази с утвърдено правно значение се използват в един и същ смисъл във всички нормативни актове.”), както и съотношението на нормите от ЗОВС и НПК (НК и пр.), съдържанието на запазения чл.191 от ЗОВС относно предварителното задържане се изпълва с втория смисъл, отразен в мотивите на искането до Конституционния съд.

Не бихме могли достатъчно обосновано да очакваме, че правоприлагащите и правораздавателните органи ще достигат до друг еднообразен и законосъобразен резултат при тълкуването на атакуваната разпоредба, включително при прецизното прилагане на общоприетите правни принципи.

По изложените съображения поддържам искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.191 от Закона за отбраната и въоръжените сили.

С уважение,

Борис Велчев
Главен прокурор
На Република България

